

Samenwerken aan een veilig, rechtvaardig en weerbaar Deventer

Voortgangsrapportage Veiligheid
2023

Voorwoord

Hierbij presenteer ik u de Voortgangsrapportage Veiligheid 2023. Door middel van dit verslag bied ik u inzicht in de voornaamste beleids- en maatschappelijke ontwikkelingen.

Als gemeente vinden we het belangrijk om onze verantwoordelijkheid te nemen als het gaat om de opvang van mensen die gevlucht zijn voor oorlog, geweld of vervolging. In 2022 hebben we opvang geboden aan Oekraïense migranten die door de oorlog in hun land noodgedwongen moesten vluchten. Ook bieden we sinds oktober 2022 crisishulp aan asielzoekers in een schip aan de Pothoofdkade om het aanmeldcentrum in Ter Apel te ontlasten. We zetten ons in om deze mensen te voorzien van de benodigde opvang, begeleiding en ondersteuning bij hun integratie in onze samenleving. We vinden het belangrijk dat iedereen die naar Deventer komt zich welkom en veilig voelt, en de kans krijgt om een nieuw bestaan op te bouwen.

De enorme inzet van onze inwoners bij de opvang van deze mensen verdient onze oprechte waardering en erkenning. Veel inwoners hebben zich vrijwillig ingezet om de nieuwkomers te helpen bij het vinden van hun weg in Deventer. Dit heeft geleid tot mooie initiatieven en contacten tussen de nieuwkomers en de lokale gemeenschap.

Het versterken van het netwerk van onze inwoners, maatschappelijke instellingen en veiligheidspartners is een voorwaarde om de uitdagingen die er liggen het hoofd te kunnen bieden. Door onze kwaliteiten te bundelen en prioriteiten te stellen, boeken we resultaten. Uiteraard zijn er nog altijd uitdagingen op het gebied van veiligheid. Zo hebben we te maken met een hoog aantal meldingen van cybercriminaliteit. Hier blijven we dan ook actief aan werken, in samenwerking met onze partners en met oog voor de behoeften en ervaringen van onze inwoners.

Al met al kijk ik met tevredenheid terug op de inspanningen en resultaten op het gebied van veiligheid in Deventer. Ik ben trots op de inzet van alle betrokkenen en hoop dat we ook de komende jaren kunnen blijven bouwen aan een veilige en leefbare gemeente voor iedereen.

Ron König
Burgemeester

Ontwikkelthema's

De gemeenteraad heeft in het najaar van 2019 het Meerjarenbeleidsplan Veiligheid 2020-2023 vastgesteld. In dit plan staan de uitgangspunten en ambities voor de komende jaren beschreven. We beschrijven vier thema's als prioriteit. Deze thema's vinden we het meest belangrijk en hier besteden we extra aandacht aan. De vier ontwikkelthema's zijn:

Ondermijnende criminaliteit en weerbaarheid

Zorg en veiligheid

Drugs

Digitale criminaliteit

Veiligheidsfundament

Naast de ontwikkelthema's hebben we gewerkt aan een groot aantal andere onderwerpen. Deze onderwerpen vormen ons veiligheidsfundament. Hier blijven we regulier op inzetten.

Ondermijnende criminaliteit en weerbaarheid

De aanpak van ondermijnende criminaliteit is landelijk een actueel en belangrijk onderwerp in het veiligheidsdomein. In de gemeente Deventer worden in het lokaal casusoverleg de signalen van ondermijnende criminaliteit besproken. Naast signalen worden ook trends en ontwikkelingen rond de aanpak van ondermijning met elkaar gedeeld. In totaal zijn het afgelopen jaar 15 signalen in het ondermijningscentrum IJsselland besproken die betrekking hadden op de gemeente Deventer. Het gaat daarbij vooral om criminele activiteiten die te relateren zijn aan drugshandel en witwassen. Niet alle signalen leiden tot (integrale) casuïstiek omdat een signaal niet altijd voldoende concreet is te maken zijn om tot een interventie te komen. Met andere woorden, er is niet altijd voldoende bewijs om ondermijnende activiteiten aan te tonen.

De aanpak van arbeidsuitbuiting met de daarbij ontstane huisvestingsproblematiek is ook het afgelopen jaar een belangrijk speerpunt geweest. We hebben fors ingezet op controles van kamerverhuurpanden en er zijn de nodige (schrijnende) illegale situaties opgespoord. Ook is een uitzendbureau zowel strafrechtelijk als bestuursrechtelijk aangepakt dat consequent de regels overtrad. Tegelijkertijd zien we dat het verdienmodel zo omvangrijk is dat ook andere malafide partijen inspringen op de grote vraag naar arbeidsmigranten, waardoor de aanpak van arbeidsuitbuiting en de bijkomende huisvestingsproblematiek blijvende inzet en capaciteit vraagt. Het is daarom noodzakelijk gebleken dat we ons beter organiseren om de problematiek het hoofd te kunnen bieden. Wij hebben daarom de **landelijke stuurgroep interventieteams (LSI)** van de VNG gevraagd ons hierbij te helpen.

Een ander actueel thema is de aanpak van ondermijning op bedrijventerreinen. Vooral de verouderde bedrijventerreinen Bergweide 3 en 4 zijn mogelijk vatbaar voor criminele activiteiten. De precieze probleemlocaties brengen we in beeld, waarna een plan van aanpak wordt opgesteld om de aanpak verder vorm te geven.

Vanaf 1 april 2022 neemt de gemeente Deventer deel aan Meld Misdaad Anoniem. In samenwerking met Meld Misdaad Anoniem en de gemeenten Olst-Wijhe en Raalte is deelgenomen aan het project Vastgoed en Ondermijning. In dat kader is samen met de politie en het platform veilig ondernemen Oost-Nederland een goed bezochte bewustwordingsbijeenkomst georganiseerd voor de vastgoedbranche.

De Wet Bibob is een belangrijk preventief instrument in de aanpak en helpt voorkomen dat wij als gemeente criminele activiteiten mogelijk maken door bijvoorbeeld vergunningverlening of vastgoedtransacties. Een Bibob-coördinator is eind 2022 aangesteld om de toepassing van de Wet Bibob verder uit te breiden en te verbeteren. In totaal zijn in 2022 89 Bibob onderzoeken afgerond: 57 onderzoeken ten behoeve van horecaverunningen, één onderzoek voor de Omgevingsdienst, vijf onderzoeken ten behoeve van een omzettingsvergunning voor kamerverhuur en 26 onderzoeken ten behoeve van vastgoedtransacties. Met enige regelmaat wordt geconstateerd dat vanwege de Bibob-verplichting vergunningsaanvragen worden ingetrokken, wordt overgestapt naar een niet-vergunningplichtige branche (bijvoorbeeld zorgdiensten) of dat getracht wordt een stroman naar voren te schuiven.

Ook de weerbaarheid van de organisatie is een blijvend punt van aandacht. Naast het organiseren van activiteiten voor gemeentelijke teams om de aanpak van ondermijning toe te lichten en de bewustwording te vergroten wordt het komende voorjaar een weerbaarheidsscan uitgevoerd. De uitkomsten van de scan gebruiken we als input voor het verder versterken van de ambtelijke en bestuurlijke weerbaarheid.

Zorg en veiligheid

Casuïstiek

De afgelopen jaren zien we een afname van het aantal individuele casussen, terwijl de complexiteit van deze gevallen juist toeneemt. Deze trend heeft zich ook het afgelopen jaar voortgezet. In 2022 zijn er 46 individuele casussen behandeld, waarover in totaal 94 overleggen zijn gevoerd. De daling van het aantal casussen komt vermoedelijk doordat er eerder procesregie wordt ingezet. Hierdoor worden casussen sneller behandeld en wordt erger voorkomen. Bovendien wordt er effectief met ketenpartners samengewerkt, wat het aantal noodzakelijke multidisciplinaire overleggen (MDO's) vermindert. De procesregisseur is vorig jaar tijdelijk uitgevallen, waardoor casussen anders en/of later zijn opgepakt.

Het afgelopen jaar is er gewerkt aan het verbeteren van de aanpak van casuïstiek. Hierbij wordt er één persoon aangewezen die het proces van een casus coördineert, de zogenaamde procesregisseur. In zo'n casus zijn er veel verschillende professionals en organisaties betrokken, zoals de politie, hulpverlening, woningcorporaties en gemeente. Door deze coördinatie kan iedereen beter samenwerken en wordt voorkomen dat er dubbel werk wordt gedaan. Ook kan er sneller en beter worden gehandeld bij complexe situaties. Procesregie zorgt daarnaast voor een betere samenwerking tussen verschillende partijen en versterkt de ketenaanpak. Het belang van procesregie bij casuïstiek op het snijvlak van zorg en veiligheid mag niet worden onderschat en blijft een prioriteit voor de komende jaren.

Zorg- en Veiligheidshuis IJsselland	Casussen Deventer	Aantal MDO's*	Aantal complex		Aantal met omschrijving psychiatrie en/of verslaving	
2016	98	255	24	24%	22	22%
2017	84	205	20	24%	31	37%
2018	82	204	24	29%	26	32%
2019	98	223	32	32%	55	56%
2020	84	185	37	44%	55	65%
2021	69	192	45	65%	50	72%
2022	46	94	30	65%	17	37%

MDO = Multidisciplinair overleg tussen deskundigen van verschillende organisaties

Jeugdnetwerken

Waar we in 2021 de zelfgeorganiseerde feesten en (spontane) samenkomsten op plekken zoals de IJsselstrandjes zagen, hebben we dit in 2022 niet tot nauwelijks gezien. De teruggebrachte structuur in het onderwijs, verenigings- en uitgaansleven maakt dat het op straat rustiger was. We zien wel steeds vaker jonge jeugd van 10 tot en met 16 jaar op straat. Dit zien we bijvoorbeeld terug op het Boreelplein en Andriessenplein. Door het positief verbinden door jongerenwerk en stellen van grenzen door politie en toezicht & handhaving is de overlast, met uitschieters daargelaten, onder controle.

Politiemeldingen jeugdoverlast per jaar

2018	554 meldingen
2019	582 meldingen
2020	972 meldingen
2021	779 meldingen
2022	375 meldingen

Er wordt constant aandacht besteed aan kwetsbare en risicovolle jongeren, vaak vatbaar voor criminaliteit. Veiligheidspartners, jeugdhulpverleners, leerplichtambtenaren en jongerenwerkers werken samen om jeugdoverlast te voorkomen en problemen bij jongeren tijdig te signaleren en aan te pakken. Er zijn verschillende initiatieven opgezet om jongeren te ondersteunen bij het vinden van een positieve invulling van hun vrije tijd, zoals sport- en groepsactiviteiten. We doen ons best om problemen bij jongeren te voorkomen, maar het is nog steeds moeilijk om bepaalde kwetsbare jongeren en hun ouders te bereiken en te helpen. Om dit aan te pakken, is de persoonsgerichte aanpak jeugdnetwerken gestart, waarbij professionals samenwerken. Deze aanpak richt zich op het voorkomen van jonge aanwas in de criminaliteit en het ontstaan van een nieuwe jeugdgroep door het versterken van de weerbaarheid van de jongere en hun omgeving. Het bieden van positieve alternatieven voor jongeren blijft hierbij van belang.

Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling

De laatste jaren is er meer aandacht voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Dit komt onder andere door het landelijke programma 'Geweld hoort nergens thuis'. Er is een Regiovisie Huiselijk Geweld voor IJsselland opgesteld, maar deze is vanwege een

tekort aan capaciteit nog niet lokaal uitgewerkt. Dit jaar wordt een lokale aanpak ontwikkeld en verbinding gemaakt met het toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. Het toekomstscenario kind- en gezinsbescherming is een gezamenlijk plan van de ministeries van Justitie en Veiligheid en Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de Raad voor de Kinderbescherming, de Gecertificeerde Instellingen en Veilig Thuis. Het plan heeft als doel om de kindbescherming en jeugdbescherming te verbeteren. Hierbij wordt onder andere ingezet op meer samenwerking, het verminderen van bureaucratie en het sneller en effectiever inzetten van de juiste hulpverlening. Ook wordt er gestreefd naar meer preventie, waarbij problemen in gezinnen eerder worden gesignaleerd en aangepakt. Het toekomstscenario is in ontwikkeling en wordt momenteel op regionaal niveau uitgewerkt.

Mensenhandel

Mensenhandel is een ernstig misdrijf waarbij mensen worden uitgebuit en gedwongen tot arbeid, prostitutie of andere vormen van dienstverlening. Om mensenhandel te voorkomen en aan te pakken, werkt de gemeente Deventer samen met verschillende partners, zoals politie, Openbaar Ministerie en hulpverlening. Er is een zorgcoördinator mensenhandel en regionaal netwerk dat zich richt op preventie, signalering en bestrijding van mensenhandel. Dit netwerk bestaat uit gemeenten, politie, Zorg- en Veiligheidshuis IJsselland, Veilig Thuis, Openbaar Ministerie en de Nederlandse Arbeidsinspectie. In 2022 zijn er drie casussen van (vermoedelijke) mensenhandel in de gemeente Deventer behandeld.

Naast het regionaal netwerk zijn er diverse initiatieven om de strijd tegen mensenhandel aan te gaan. Zo hebben boa's, toezichthouders en medewerkers publiekscontacten de training 'Signalering Menschenhandel' gevolgd. Bovendien is de campagne 'Kijk op Menschenhandel' gelanceerd, met als doel gemeentelijke medewerkers en hulpverleners meer bewust te maken van de signalen van mensenhandel en hen aan te moedigen deze te melden. De gemeente Deventer zet zich niet alleen in voor de bestrijding van mensenhandel, maar ook voor preventie en bewustwording in brede zin. Zo onderzoeken we samen met scholen hoe we leerlingen blijvend kunnen informeren over onder andere seksuele- en financiële uitbuiting en het ronsselen voor zaken zoals geldezelen. Dit vereist samenwerking tussen verschillende partners en initiatieven die zich richten op preventie en vroegsignalering.

Agenda zorg en veiligheid

In juni 2022 hebben burgemeesters, zorgwethouders en vertegenwoordigers van zorg- en veiligheidsorganisaties in de regio IJsselland hun steun uitgesproken voor de Regionale Agenda Zorg en Veiligheid. Het doel is de totale keten van zorg en veiligheid op lokaal en regionaal niveau verder versterken. Om de agenda te ontwikkelen en tot uitvoer te brengen, is een agendaregisseur aangetrokken met behulp van de subsidie van ZonMw. Hogeschool Viaa is verantwoordelijk voor het leer- en verbeterproces.

De samenwerkingsagenda heeft als doel de complexiteit te verminderen en meer samenhang en overzicht te creëren, met als uitgangspunten dat het belang en perspectief van de inwoner leidend is, regionale inzet ondersteunend aan het lokale moet zijn, en dat partners gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het totaal. Er zijn vier inhoudelijke thema's beschreven:

- ✓ Vroegtijdige signalering van zorgwekkende situaties
- ✓ Versterken van een integrale wijkaanpak
- ✓ Toerusten van omgeving in omgang met betrokkene
- ✓ Realiseren van passende en meer flexibele woonconcepten voor doelgroepen zorg en veiligheid

Er zijn concrete stappen gezet om de regionale agenda zorg en veiligheid in de praktijk toe te passen. Zo vond er eind vorig jaar een bestuurlijke bijeenkomst plaats over mensenhandel en heeft Hogeschool Viaa in het begin van 2023 de eerste interprofessionele leerarena begeleid. Hierbij hebben verschillende professionals samen met ervaringsdeskundigen ideeën uitgewisseld over hoe ze elkaar kunnen versterken bij vroegsignalering van complexe problematiek, om zo samenwerking te verbeteren en escalatie te voorkomen.

Met de decentralisatie en ambulantiseringsoverdracht van de geestelijke gezondheidszorg komt de procesregie op complexe casussen steeds meer bij gemeenten te liggen. Het Zorg- en Veiligheidshuis is vooral gericht op casussen waarbij veiligheidsrisico's de boventoon voeren, maar er is ook een toename in complexe casussen waarbij de nadruk meer op zorg ligt. De gemeente Deventer voert ook procesregie op complexe casussen. Vanwege de spilfunctie die de procesregisseurs vervullen in het speelveld van zorg en veiligheid, zijn we vanuit de agenda de samenwerking tussen deze regisseurs binnen de regio IJsselland aan het faciliteren. Een groep procesregisseurs is bezig een brede bijeenkomst te organiseren, met als doel een (verdere) professionalisering van de functie van lokale procesregisseur zorg en veiligheid.

Sociale stabiliteit

In 2022 is de tweede sentimentenmonitor opgeleverd. De resultaten van 2017 en 2021 zijn met elkaar vergeleken. Het college heeft gereageerd op belangrijke spanningen, zoals de relatie tussen inwoners en overheid, arm en rijk en inwoners met een migratieachtergrond. Om het maatschappelijk evenwicht te behouden, is voortdurend onderhoud nodig van netwerken waarbij inwoners, gemeenschappen, organisaties en de overheid samenwerken. De sentimentenmonitor is een nuttig instrument om onderhuidse spanningen binnen de Deventer gemeenschap inzichtelijk te maken, maar omdat maatschappelijke ontwikkelingen elkaar snel opvolgen, gaan we dit praktisch toepassen op wijkniveau om sentimenten sneller te signaleren en fijnmaziger in kaart te brengen. Dit doen we in de jeugdnetwerken, signaleringsoverleggen en het Netwerk Bondgenoten.

Een van de manieren die de gemeente gebruikt om mensen met elkaar en de overheid in gesprek te krijgen, is het zogenoemde Netwerk Bondgenoten. Dat heeft Deventer van de gemeente Utrecht overgenomen. Dit is een netwerk van verschillende gemeenschappen en belangengroepen die met elkaar en de gemeente aan tafel gaan om te bespreken wat er in de stad speelt. Ook bespreekt dit netwerk hoe de gemeente de stad en de dorpen voor iedereen veilig en leefbaar kan houden.

Met behulp van versterkingsgelden zijn in 2022 trainingen van het Rijksopleidingsinstituut tegen Radicalisering (ROR) voor verschillende jongerenwerkers, politiemensen en medewerkers van de gemeente georganiseerd. Deze trainingen zijn gericht op interculturele professionaliteit en het signaleren en tegengaan van radicalisering. De trainingen dragen bij aan de professionele ontwikkeling van de deelnemers.

Drugs

Hoewel het in cijfers niet meteen tot uitdrukking vormt drugscriminaliteit een onveranderd groot maatschappelijk probleem. De bestuurlijke aanpak heeft afgelopen jaar geleid tot 41 handhavingzaken (tegenover 56 in 2021). Deze zaken hadden betrekking op 9 in werking zijnde hennepkwekerijen (tegenover 9 in 2021). Daarnaast zijn drie eerder ontmantelde hennepkwekerijen aangetroffen. Voor het tweede jaar op rij is er geen growshop aangetroffen (in tegenstelling tot 2 in 2020). Er zijn dit jaar op 13 verschillende adressen soft- en/of hard-drugs aangetroffen. Geen van deze panden is tijdelijk gesloten (tegenover 4 panden in 2021). Voor het derde opeenvolgende jaar zijn dwangsommen opgelegd om herhaling van Opiumwet-overtredingen te voorkomen. In totaal zijn 30 dwangsommen opgelegd (tegenover 14 in 2021). Gelet op de recente jurisprudentie van de Raad van State wordt per aangetroffen illegale situatie maatwerk toegepast door te beoordelen welke bestuursrechtelijke maatregel in het specifieke geval noodzakelijk en evenredig is. Dit heeft tot resultaat gehad dat ook dit jaar de last onder dwangsom vaker is toegepast dan een woningsluiting.

Verhuurders worden in principe ook als overtreder aangemerkt. Zij hebben veelal als eigenaar de bevoegdheid om de overtreding ongedaan te maken. Dit wordt in het strafrecht aangeduid als functioneel daderschap. De Raad van State heeft over het onderscheid tussen het (bestuursrechtelijk) begrip overtreder en functioneel daderschap een zogeheten conclusie (advies) gevraagd aan de Advocaat - Generaal. Uit de conclusie is op te maken dat het zowel voor herstelsancties als strafsancties geldende uniforme overtredersbegrip in hoofdstuk 5 van de Awb gelijk is aan het strafrechtelijke daderschap, exclusief uitlokkers, doen-plegers en medeplichtigen. Deze conclusie is voor de handhavingpraktijk zeer belangrijk omdat het grote consequenties kan hebben voor de bestuursrechtelijke handhavingpraktijk. Medio 2023 wordt vermoedelijk pas duidelijk of de conclusie wordt overgenomen en wat dit betekent voor de mogelijkheden om pandeigenaren als overtreder aan te merken.

Eind 2021 heeft er een aanpassing in de Algemene plaatselijke verordening Deventer (Apv) plaatsgevonden. Deze aanpassing heeft tot gevolg gehad dat er alleen handhavend opgetreden kon worden wanneer er door de politie daadwerkelijk werd gezien dat de overtreder drugs aan een andere persoon overhandigd. Dit had als gevolg dat er in 2022 twee lasten onder dwangsom zijn opgelegd aangaande drugshandel op straat (tegenover 22 lasten in 2021). Eind 2022 is de Apv opnieuw aangepast, hierdoor is het (weer) mogelijk handhavend op te treden wanneer iemand drugs in zijn bezit heeft en redelijkerwijs kan worden aangenomen dat hij deze bij zich heeft met doel om deze te verhandelen. De politie heeft begin dit jaar (2023) inmiddels weer op verschillende momenten controleacties gehouden. De controles hebben tot nu toe geleid tot het opleggen van inmiddels 5 lasten onder dwangsom aan straatdealers. Er gaat weer een stevig signaal richting eenieder van uit dat ook de drugshandel op straat niet wordt getolereerd.

Het gemeentelijk preventiebeleid op het gebied van drugs is vastgelegd in de gezondheidsnota 'Promotie van gezondheid: een kwestie van doen!'. Uitgangspunt van het beleid is dat inwoners zelf eigenaar zijn van hun gezondheid en daarnaar handelen. Verbetering van de eigen gezondheid is daarbij het uitgangspunt, maar ook vroegtijdig signaleren is belangrijk. In het voorjaar van 2023 wordt een geactualiseerde versie vastgesteld.

Digitale criminaliteit

In 2022 heeft zeventien procent van de Nederlanders van vijftien jaar of ouder te maken gekregen met digitale criminaliteit, bijvoorbeeld een online oplichting of (aankoop)fraude. Dit is een probleem voor de continuïteit van bedrijven en instellingen, maar ook voor onze inwoners die hierdoor worden geraakt. De dreiging van cybercrime is de afgelopen jaren toegenomen. Een betere voorbereiding op digitale criminaliteit en desinformatie stelt ons in staat om bij verstoringen effectiever op te treden en sneller de draad op te pakken na een incident.

Meer zicht op digitale criminaliteit

Uit het dashboard van de politie blijkt dat van alle vormen van digitale criminaliteit fraude met bankgegevens en internetbankieren het meeste voorkomt in IJsselland. Dit is een verzamelnaam voor verschillende fraudevormen. Binnen deze groep komen de vormen bankhelpdeskfraude en betaalverzoekfraude het meest voor. Bij bankhelpdeskfraude verzamelen criminelen inloggegevens van internetbankieren of doen zich voor als helpdesk van de bank. Bij betaalverzoekfraude ontvangen slachtoffers een betaalverzoek waarin wordt gevraagd om een klein bedrag over te maken. Als het slachtoffer vervolgens op de link klikt, komt deze uit op een valse website en kan de crimineel zelf inloggen op diens internetbankieren. Uit het dashboard wordt duidelijk dat voornamelijk ouderen slachtoffer worden van deze vorm van digitale criminaliteit. Ook is een kleine toename te zien in het aantal meldingen van sextortion. Hierbij wordt het slachtoffer afgeperst met een seksueel getinte foto of video. Deze vorm van digitale criminaliteit komt voornamelijk voor onder jongeren.

Vaak beperkt een dader of dadergroep zich niet tot één actie, maar worden verschillende acties na elkaar opgevolgd. Soms wordt bankhelpdeskfraude ook uitgevoerd na een vriend-in-nood oplichting. Hierbij probeert de dader te 'helpen' om het overgemaakte geld terug te boeken of de rest van het geld ook veilig te stellen in de 'veilige kluisrekening'. Daar komt bij dat het aantal geregistreerde gevallen waarschijnlijk het topje van de ijsberg is, omdat inwoners soms niet weten dat zij slachtoffer zijn of simpelweg geen aangifte doen. Een belangrijke reden om geen aangifte te doen, blijkt schaamte te zijn. Minder dan de helft van de inwoners doet melding van digitale criminaliteit, bijna twintig procent doet aangifte.

Vergroten van bewustzijn

In 2022 zijn meerdere preventieve activiteiten georganiseerd. Op een middelbare school in Deventer werden voorlichtingen gegeven over 'geld-ezelen' in samenwerking met jongerenwerk en politie. Hierbij leerden jongeren wat het gevaar is en wat de kunnen gevolgen zijn van het beschikbaar stellen van je rekening voor criminele activiteiten. Daarnaast werd in de gemeente Deventer door middel van activiteiten en (online) communicatie aandacht gevraagd

voor digitale veiligheid. Maandagmiddag 11 april stond het Mobile Media Lab van de politie op de Brink. Hier kregen ouderen tips om te voorkomen dat zij slachtoffer worden van digitale criminaliteit. Tenslotte was de gemeente Deventer partner van het evenement Hack Your City. Hierbij gingen IT-talenten van Saxion en Aventus een hack-challenge aan. Burgemeester Ron König deed een fictieve hulpoproep waarbij jongeren gevraagd werd de gegevens van de gemeente veilig te stellen.

Verkennen van rol en bevoegdheden van de gemeente

De rol van de gemeente bij de aanpak van digitale criminaliteit heeft meerdere kanten. Zo heeft de gemeente een rol en taak in de bescherming van haar eigen digitale infrastructuur. Daarvoor is een crisisplan in samenwerking met informatiebeveiliging (DOWR-I) en veiligheid opgesteld. Daarnaast heeft de gemeente ook een belangrijke rol in het voorkomen van digitale criminaliteit bij inwoners en de gemeenten moeten voorbereid zijn op cybercrises en -incidenten. Om ons hier goed op voor te bereiden wordt actief samengewerkt met Veiligheidsregio IJsselland. Jaarlijks wordt er minimaal één keer met een cybercrisisscenario geoefend.

Tenslotte hebben de gemeenten in IJsselland gezamenlijk opdracht gegeven voor een onderzoek naar het handelingskader bij online aangejaagde openbare ordeverstoringen, bijvoorbeeld illegale evenementen of het oproepen tot rellen. In het onderzoek werd onderzocht of de APV ook toegepast kan worden op het digitale domein. Deskundigen lijken hier sceptisch over en uitten recentelijk nog hun ongenoegen ten aanzien van de Almelose APV-bepaling die in strijd zou zijn met de Grondwet. Inmiddels is er één uitspraak door de rechter geweest over het online gebiedsverbod dat burgemeester Sharon Dijksma van Utrecht oplegde aan een inwoner. De rechter oordeelde dat het online gebiedsverbod in strijd is met de vrijheid van meningsuiting, geregeld in de Grondwet. De route via de APV bewandelen lijkt zodoende niet kansrijk. Een oplossing zou een wet in formele zin zijn. Zodoende zijn er brieven geschreven aan de Minister van Justitie & Veiligheid, de voorzitter van het Veiligheidsberaad en de Staatssecretaris Digitalisering.

Ron König

“Het versterken van het netwerk van onze inwoners, maatschappelijke instellingen en veiligheidspartners is een voorwaarde om de uitdagingen die er liggen het hoofd te kunnen bieden. Door onze kwaliteiten te bundelen en prioriteiten te stellen, boeken we resultaten.”

Veiligheidsfundament

High Impact Crimes

In 2022 zijn de High Impact Crimes in vergelijking tot 2021 relatief stabiel. High Impact Crimes (HIC) is een verzamelnaam voor gewelddadige vermogensdelicten, namelijk woninginbraken, overvallen en straatroven. Deze delicten hebben veel overeenkomsten in zowel dadergroepen als de aanpak. Niet alleen voor het slachtoffer, maar ook voor de directe omgeving is de impact groot. We constateren dat het aantal HIC-delicten na de coronaperiode in 2021 en 2022 op hetzelfde niveau is als voor de coronapandemie.

Categorie	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Diefstal/inbraak woning	266	186	158	135	184	182
Straatroof	11	7	11	7	3	5
Overval	0	1	4	1	2	4
Alle HIC misdrijven	277	194	173	143	189	191

Voetbal en evenementen

Voetbal en persoonsgerichte aanpak

Na de coronapandemie is het voetbalgeweld in en rond stadions helaas weer opgeleaid. De landelijke voorbeelden van excessief geweld zijn talrijk. Als mogelijke oorzaak wordt gewezen naar een nieuwe jonge supportersgroep die zich niet of nauwelijks laat corrigeren. Mede door de persoonsgerichte aanpak hebben dergelijke grootschalige ordeverstoringen zich in Deventer niet voorgedaan.

De supporters liaison officer (SLO) speelt een belangrijke rol in het vertegenwoordigen van supporters en positieve verbinding met de club. Maar hij kan het niet alleen. Op korte termijn stelt Go Ahead Eagles een tweede SLO aan. Ook bestaat de wens om een SLO-team samen te stellen dat in staat is om de binding met alle supporters in het stadion te houden om zodoende eventuele problemen vroegtijdig te signaleren en aan te pakken. De noodzaak daartoe blijkt uit een toename van het aantal opgelegde stadionverboden, zowel landelijk als lokaal.

Hoewel het in de eerste plaats aan Go Ahead Eagles (en de KNVB) is om als organisator te zorgen dat de veiligheid in het stadion en rondom wedstrijden goed is geregeld, is de inzet van politie, het Openbaar Ministerie en de gemeente Deventer noodzakelijk om het supportersgeweld terug te dringen. De gemeente heeft hierin de regiefunctie en draagt actief bij aan de veiligheid rond voetbalwedstrijden. Gelukkig gaat het bij veruit de meeste wedstrijden goed en verloopt de samenwerking prima. In die gevallen dat het toch fout gaat is het de verantwoordelijkheid van de burgemeester om de openbare orde en veiligheid in en rond het stadion te waarborgen. Een van de middelen die daarbij ingezet kan worden is het toezicht op de naleving van de voorwaarden waaronder een wedstrijd mag plaatsvinden. Op landelijk niveau is daarvoor het afgelopen jaar een handelingskader ontwikkeld dat gemeenten moet helpen om zoveel mogelijk dezelfde maatregelen te nemen in die gevallen dat ingrijpen noodzakelijk is. Het handelingskader is richtinggevend en geeft niet meer of andere bevoegdheden of instrumenten. Ook doet het niks af aan de lokale verantwoordelijkheid van de lokale driehoek voor de uiteindelijk te nemen maatregelen.

Een ander instrument is het opleggen van een last onder dwangsom aan personen die herhaaldelijk betrokken zijn geweest bij (voetbalgerelateerde) geweldsincidenten. Het afgelopen jaar hebben drie personen een waarschuwing ontvangen en hebben twee personen een last opgelegd gekregen. Inmiddels zijn er (helaas) ook vier dwangsommen verbeurd en ingevorderd. Tegen deze besluiten zijn vijf bezwaren ingediend en is beroep aangetekend.

Evenementen

Bij de organisatie van evenementen vormt het waarborgen van de veiligheid van de bezoekers een belangrijke voorwaarde. Door duidelijke afspraken met de organisatoren te maken over de te nemen veiligheidsmaatregelen en het opnemen van vergunningvoorschriften om deze afspraken te borgen, kunnen evenementen veilig plaatsvinden en hebben we de laatste jaren gelukkig geen incidenten gehad waarbij de veiligheid in het geding is geweest. Voor de coronacrisis zijn we begonnen om locatieprofielen op te stellen, zodat het ook voor eenieder duidelijk is waar in de gemeente evenementen georganiseerd kunnen worden en onder welke voorwaarden evenementen kunnen plaatsvinden op een bepaalde locatie. Daarmee willen we ook voorkomen dat sommige locaties te zwaar belast worden voor de woon- en leefomgeving of het milieu. Locatieprofielen zeggen niets over het soort evenement, maar wel bijvoorbeeld over aantallen bezoekers, technische geluidsnormen of de omvang van het evenemententerrein. Helaas is door de coronacrisis het opstellen van de locatieprofielen vertraagd. De planning is om dit jaar de profielen voor de Brink, het Grote Kerkhof en het Worpplantsoen op te stellen. De andere beoogde locaties buiten de binnenstad volgen later.

Veilig Uitgaan

De horeca wordt na de coronacrisis weer goed bezocht. De gevreesde faillissementsgolf is gelukkig uitgebleven. Het protocol Collectieve Horeca-ontzeggingen is met de nodige vertraging onlangs goedgekeurd door de Autoriteit Persoonsgegevens en treedt op korte termijn in werking, zodat het gele en rode kaarten systeem conform de Algemene verordening gegevensbescherming (Avg) uitgevoerd kan worden.

Vanwege de vertraagde vaststelling van het protocol is ook de vaststelling van het nieuwe convenant Gastvrij, veilig en gezond uitgaan vertraagd. Het convenant wordt dit voorjaar alsnog vastgesteld en is een volgende stap in de samenwerking met de horeca en de politie waarbij de nadruk niet langer ligt op veilig uitgaan, maar ook de thema's gastvrijheid en ge-

zondheid aandacht krijgen. Dit alles met als doel het uitgaansleven in Deventer te voorzien van een extra kwaliteitsimpuls.

Veilig Ondernemen

Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) bestaat uit KVO Winkelgebieden en KVO Bedrijventerreinen.

KVO Winkelgebieden

In 2022 is er volledig ingezet op een vernieuwd systeem voor het collectief winkelverbod. Het winkelverbod wordt veelvuldig door ondernemers ingezet om het gevoel van veiligheid te bevorderen. Eerst moesten winkels opnieuw worden ingeschreven, dat waren er eind 2022 99 (109 gebruikers).

Daardoor zijn er net als in 2021 minder rode en gele kaarten uitgereikt dan andere jaren. Er zijn 11 (nieuwe) overlastdonaties opgelegd. Een overlastdonatie is een civielrechtelijke maatregel om de financiële schade op de winkeldief of overlastgever te verhalen. Ook is er 31 keer een collectieve waarschuwing opgelegd en drie keer een collectief winkelverbod.

Ook zijn 13 winkelgebieden onderworpen aan gebiedsschouw, hebben 102 winkelmedewerkers een online cursus gevolgd en is vier keer een cursus criminaliteitspreventie op locatie gegeven.

KVO Bedrijventerreinen

In deze KVO-samenwerking vindt periodiek overleg plaats onder voorzitterschap van Bedrijven Parkmanagement met ondernemers, brandweer, beveiligingsorganisatie, politie en gemeente.

De KVO-werkgroep zet zich actief om de bedrijventerrein veilig, duurzaam en het onderhoud op niveau te houden. Ondermijnende criminaliteit (met name) op de verouderde bedrijventerreinen Bergweide 3 en 4 vraagt extra de aandacht van de KVO-werkgroep. Dit voorjaar wordt de uitkomst verwacht van een gebiedsscan waardoor we een beter inzicht verwachten te krijgen van de problematiek in dit gebied.

Veiligheid en overlast in wijken

Overlast heeft impact op bewoners en een negatieve weerslag op de sfeer in een wijk. De gemeente is gevraagd om te adviseren, faciliteren en in sommige gevallen regie te voeren om de overlast te beheersen. De praktijk is echter weerbarstig en vergt een aanpak van de lange adem. Overlast is een subjectief begrip. Iedereen ervaart overlast op een eigen manier. Wat voor de één een groepje jongeren op de hoek van de straat is, ziet de ander als hangjeugd die de sfeer in de wijk verpesten. In 2022 is bij de spoorbrug met toegang tot de IJssellandtong een hekwerk geplaatst. Gelukkig bleek het niet nodig om het hekwerk te sluiten. Daarnaast is er jongerenwerk, toezicht & handhaving en politie ingezet op bekende overlastlocaties zoals Boreelplein en Andriessenplein, maar daar was het in 2022 relatief rustig. Waar nodig wordt er een groepsaanpak uitgevoerd om de overlast door jongeren te beheersen en te verminderen. De aanpak van overlast in wijken behoudt onze aandacht waar maatwerk vaak de sleutel tot succes is. We doen dit in samenwerking met onze partners, zoals de jeugdnetwerken.

Woonoverlast

Woonoverlast neemt niet zozeer in aantal toe, maar met name in ernst (2019: 11, 2020: 15, 2021: 19, 2022: 20). Al in de voortgangsrapportage van 2019 werd aangegeven dat het aantal mensen met ernstige problemen op verschillende leefgebieden stijgt. Dit uit zich inmiddels steeds vaker in ernstige woonoverlast. In 2022 zagen we in veertig huishoudens vervuiling en verwaarlozing van woningen, zogenaamde hygiënische probleemhuishoudens. In goede samenwerking met House of Hope en de woningcorporaties probeert het Bijzonder Zorg Team deze personen, die zich vaak in knelsituaties bevinden, te helpen. Verbetert de situatie niet dan legt de burgemeester een gedragsaanwijzing op, waarbij een woning op last van de gemeente wordt schoongemaakt. Vervolgens wordt nagegaan welke (eventueel verplichte) zorg noodzakelijk is.

Vorig jaar is het verouderde convenant uit 2015 geüpdatet. Op 2 februari 2023 is het vernieuwde convenant door de deelnemers gemeente Deventer, politie, De Marken, leder1, Rentree, Eigen Bouw en DUWO ondertekend. Deze partijen versterken elkaar in de aanpak van extreme woonoverlast. Ook is afgesproken, wanneer er aanleiding is om persoonsgegevens van overlastgevers conform de huidige wet- en regelgeving uit te wisselen om tot een effectieve aanpak te komen.

Sekswerk

Sekswerk is niet hetzelfde als uitbuiting of mensenhandel, maar deze branche is hier wel kwetsbaar voor. Diegenen die ervoor kiezen om als sekswerker te werken, moeten dit werk gezond en veilig kunnen doen. Na de coronapandemie heeft het prostitutieteam van de politie alle vergunde seksinrichtingen gecontroleerd. Er zijn geen overtredingen geconstateerd. Ook richt het prostitutieteam zich op meldingen waarbij signalen mensenhandel, minderjarigheid of ernstige overlast werden genoemd. Dit heeft geleid tot 5 adressen waarbij sprake was van illegale prostitutie. Met betrekking tot 4 adressen zijn waarschuwingen gegeven. Eén persoon heeft een last onder dwangsom opgelegd gekregen.

Op verzoek van de raad heeft de burgemeester toegezegd het sekswerkbeleid uit 2007 te evalueren en te doorontwikkelen. Er is een sessie over de uitvoeringspraktijk georganiseerd, waarin de raad de mogelijkheid had om vragen te stellen en input voor de doorontwikkeling te geven. De evaluatie is eind vorig jaar door Bureau Beke gestart. Begin 2023 zijn verschillende sekswerkers, de seksbranche en professionals van Stichting De Kern, Leger des Heils, Voor Elkaar-teams, GGD IJsselland, politie en gemeente bevraged. Het voornemen is om in het tweede kwartaal van 2023 de evaluatie en doorontwikkeling van het sekswerkbeleid ter besluitvorming aan uw gemeenteraad voor te leggen.

🕒 Kamerverhuur en arbeidsmigranten

De vraag naar (betaalbare) woonruimte is ook in Deventer onveranderd groot en zorgt ervoor dat woonruimte vaker gedeeld wordt, zodat sprake is van kamergewijze verhuur van eengezinswoningen. Ook de eerder beschreven (zorgelijke) ontwikkeling op de woningmarkt waarbij eengezinswoningen worden opgedeeld in verschillende kleine zelfstandige woonruimtes (studio's en appartementen) toont de grote behoefte aan betaalbare woonruimte. Gelijktijdig zien we een toename van klachten over overlast als gevolg van de illegale kamerverhuur. Dit hangt samen met de extra instroom van arbeidsmigranten, die als goedkope arbeidskracht in Deventer en omstreken worden aangetrokken. Er zijn daarom extra (tijdelijke) middelen beschikbaar gesteld voor toezicht en handhaving op illegaal kamerverhuur. Een apart koppel boa's is het afgelopen jaar met veel passie aan de slag gegaan, waardoor er sneller geacteerd kon worden op signalen en meldingen van overlast.

Een van de oorzaken van de problematiek rond kamerverhuur is gelegen in de slechte leefomstandigheden van arbeidsmigranten. Zowel lokaal als landelijk is er veel aandacht voor de problematiek. Een overzicht van alle maatregelen is te vinden op de site van de rijksoverheid. Voortvloeiend uit de gemeentelijke maatschappelijke opgave 'Versterken huidige en ontwikkelen nieuwe woonmilieus' is het plan van aanpak Arbeidsmigratie in concept opgesteld. Het programma Veiligheid is betrokken bij het opstellen van het plan en de latere uitvoering.

De VNG is in 2022 een ondersteuningsprogramma voor gemeenten gestart met als doelstelling het verbeteren van de positie van arbeidsmigranten. Dit omvat onder meer advies, kennisdeling en kennisontwikkeling op thema's als draagvlak, handhaving en nieuwe bedrijvigheid. Naar verwachting kunnen we vanaf dit voorjaar gebruikmaken van dit programma.

Het eerder aangekondigde wetsvoorstel 'Wet goed verhuurderschap' is op 7 maart jl. door de Tweede Kamer aangenomen. Deze wet biedt verschillende instrumenten, waaronder (basis)

normen voor goed verhuurderschap en de bevoegdheid om verhuurdervergunningen te introduceren. Gemeenten kunnen verhuurders die zich niet aan de regels houden aanpakken met bestuurlijke boetes oplopend tot €22.500,-. Gaat een huisbaas meermaals in de fout, dan kan dit oplopen tot € 90.000,- en in het uiterste geval kan dit leiden tot overname van het beheer van een pand. In wijken met een verhuurvergunning kunnen aan vastgoedeigenaren, die eerder de fout in zijn gegaan, een vergunning geweigerd of afgenomen worden.

🕒 Toezicht en handhaving

Overlastlocaties

Net als in 2021 is er in 2022 zwaarder ingezet op het tegengaan van (jeugd)overlast op specifieke locaties, onder meer door de inzet van het flexteam, het flexibel handhavingsinterventieteam dat toezicht houdt op overlastlocaties. Het ging hierbij onder andere om de Beestenmarkt, het Boreelplein, het Andriessenplein en de IJsselstrandjes. In zijn algemeenheid wordt geconcludeerd dat de overlast minder groot was dan de voorgaande jaren.

Reclameobjecten

Ook is extra toezicht uitgevoerd op reclameobjecten in de binnenstad en aan de Boxbergerweg. Voor de Rielerweg zijn de voorbereidingen opgestart.

Pilot bodycams

In de begroting 2022 is budget beschikbaar gesteld voor de uitvoering van een pilot bodycams. Het doel hierbij is om de toezichthouders/boa's een extra preventief middel beschikbaar te stellen, ter voorkoming van (verbale en/of gewelds) incidenten. Daarnaast kunnen bodycam-beelden belangrijk zijn bij een aangifte. De pilot richt zich vooral op de effectiviteit van het middel binnen het team Toezicht en Handhaving en de stad Deventer. Vanuit privacy- en aanbestedingsoptiek was een gedegen voorbereiding noodzakelijk. Sinds eind 2022 is de bodycam onderdeel van de standaarduitrusting van onze toezichthouders/boa's.

Extra inzet illegale kamerverhuur

De overlast als gevolg van illegale kamerverhuur is de afgelopen jaren toegenomen. Dit hangt samen met de extra instroom van arbeidsmigranten, die als goedkope arbeidskracht in Deventer en omstreken worden aangetrokken. Er zijn daarom extra (tijdelijke) middelen beschikbaar gesteld voor toezicht en handhaving op illegale kamerverhuur. Een apart toezichtkoppel is hiermee met veel betrokkenheid aan de slag gegaan en kon sneller acteren op signalen en meldingen die binnenkwamen.

Handhavingszaken

In 2022 zijn in totaal 195 handhavingszaken gestart. Hiervan betrof het in 38 gevallen een verzoek om handhaving. Er zijn uiteindelijk 65 lasten onder dwangsom en 4 lasten onder bestuursdwang opgelegd. In 2022 hebben we te maken gekregen met een groei aan handhavingszaken. Dit heeft onder andere te maken met het einde van de Covid-19 maatregelen, waardoor ambtshalve controles (huisbezoeken) ook weer mogelijk waren. Daarnaast zijn extra controles omtrent kamerbewoning uitgevoerd. Ook hebben de integrale controles inzake ondermijning gezorgd voor groei aan handhavingszaken (bijvoorbeeld controles bij kantoorpanden/ bedrijfsverzamelgebouwen op gebruik conform bestemmingsplan). Verder zien we een groei aan zaken op het gebied van openbare orde en veiligheid in vergelijking met de coronajaren.

Het aantal meldingen (met name afval, parkeeroverlast en overlast van personen) is afgelopen jaar met 8% toegenomen. Dit heeft extra inzet van onze bouw- en woningtoezichthouders en boa's gevraagd.

Wat nemen we mee naar volgend jaar?

Op basis van de voortgangsrapportage kunnen we concluderen dat er het afgelopen jaar belangrijke stappen zijn gezet op de ontwikkelthema's. We staan aan de vooravond van het nieuwe Meerjarenbeleidsplan Veiligheid, waarin de gemeenteraad besluit welke thema's worden geprioriteerd.

Op het gebied van ondermijnende criminaliteit en weerbaarheid zien we dat de aanpak van arbeidsuitbuiting en de bijkomende huisvestingsproblematiek om blijvende inzet en capaciteit vraagt. Daarvoor moeten we ons beter organiseren om de problematiek het hoofd te kunnen bieden. Ook zijn we bezig de precieze probleemlocaties op de bedrijventerreinen, die vatbaar zijn voor criminele activiteiten, beter in beeld te brengen waarna we de aanpak verder vormgeven. Tot slot vraagt de weerbaarheid van de organisatie blijvende aandacht. Daarvoor blijven we ook de komende periode activiteiten voor gemeentelijke teams organiseren en voeren we een weerbaarheidsscan uit. De uitkomsten van de scan gebruiken we als input voor het verder versterken van de ambtelijke en bestuurlijke weerbaarheid.

Op het gebied van zorg en veiligheid is de regionale agenda ontwikkeld om de samenwerking tussen verschillende partijen te verbeteren. Het verbeteren van de samenwerking tussen zorg- en veiligheidspartijen en de wens om meer in te zetten op vroegsignalering maakt dat er meer nadruk op zorg ligt. We zetten de komende jaren in op de spilfunctie die de procesregisseurs vervullen in het speelveld van zorg en veiligheid. Een groep procesregisseurs is bezig een brede bijeenkomst te organiseren, met als doel een (verdere) professionalisering van de functie van lokale procesregisseur zorg en veiligheid.

Op het gebied van drugs blijven we een bestuurlijke aanpak hanteren, om drugscriminaliteit en –overlast tegen te gaan. De ambitie is om met name in te zetten op preventie en voorlichting, om de risico's van drugsgebruik te benadrukken zodat inwoners aan zet zijn voor het verbeteren van de eigen gezondheid. In het voorjaar van 2023 wordt een geactualiseerde versie van het Damoclesbeleid vastgesteld.

De dreiging van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit is de afgelopen jaren toegenomen. Een betere voorbereiding op digitale criminaliteit en desinformatie blijft de komende jaren nodig om bij verstoringen effectiever op te treden en sneller de draad op te pakken na een incident. Dit betekent dat we blijven inzetten om de digitale veiligheid van inwoners en ondernemers te verbeteren. Dit doen we door het organiseren van preventieve activiteiten voor scholieren en het verstrekken van advies aan ondernemers.

Hoewel er belangrijke stappen zijn gezet, blijft er in meer of mindere mate werk aan de winkel op alle ontwikkelthema's. We houden de ingezette koers vast en ontwikkelen deze verder voor een veilig, rechtvaardig en weerbaar Deventer.

COLOFON

April 2023

Dit is een uitgave van programma
Veiligheid, Gemeente Deventer.

veiligheid@deventer.nl

Foto voorzijde:

Marco Baas / shutterstock.com

Overige foto's:

Shutterstock.com

Flickr Beeldbank Gemeente Deventer